

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputaciones
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

6. Quæ mutatio materiæ, & formæ noceat valori Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

102.
Impugnatur.

Sed huic responsioni obstat ritus, quem hodie (vt dixi) obseruat Ecclesia Græca in ordinatione Diaconi, quem per solam manus impositionem ordinat, nec per formam explicat potestatem legendi Euangelium, sed solum diaconatum, dicendo, *diuina gratia promouet hunc in Diaconum*, &c. ergo per illam actionem per quam constituitur aliquis Diaconus, accipit simul potestatem legendi Euangelium: quod tamen hi Authores videntur negare, dum supponunt, Stephanum, & alios, qui librum non acceperant, accepisse potestatem ad ministrandum, non tamen ad legendum Euangelium; hoc autem stare non potest, quia verè illi facti sunt Diaconi, ergo acceperunt potestatem, quam affert diaconatus; ergo cum per solam acceptionem diaconatus accipitur à Græcis potestas legendi Euangelium, idem dicendum est de illis primis, qui veri Diaconi fuerunt.

103.
Vera responsio iuxta præcedentem doctrinam.

Facilius ergo responderetur iuxta supradicta, verba illa, *Accipe Spiritum sanctum*, &c. quæ Diaconis dicuntur, esse quidem causatiua; ad hoc enim non est necesse, quod causetur effectus in ipsa prolatione verborum metaphysicè, sed satis est quod vel tunc, vel postea, quando perficitur materia, & forma, causetur virtute illorum verborum, saltem vt causa partialis: sic enim verba similia, quæ dicuntur Presbyteris: *Accipe Spiritum sanctum, quorum remisit peccata*, &c. licet sint causatiua, non oportet, quod semper operentur, tunc quando proferuntur, nam si nondum imponit manus Episcopus, sed paululum post prolationem eorum verborum imponat manus, valida erit ordinatione, & tunc ponetur effectus virtute verborum antea prolatorum: sicut etiam de facto potestas legendi Euangelium non datur diacono, quando dicuntur ei ab Episcopo illa verba, *Accipe potestatem legendi Euangelium*, &c. nam Episcopus dicit illa verba omnibus simul, *Accipite potestatem legendi Euangelium*, &c. & postea successiuè omnes tangunt librum, quare necesse est, magnam temporis moram intercedere inter prolationem verborum, & acceptionem potestatis, præsertim si plures sint Diaconi ordinandi; & tamen illa verba dicuntur in omni rigore causatiua illius effectus. Sic ergo dicimus de illis aliis verbis, *Accipite Spiritum sanctum*, &c. Hæc sufficiat breuiter indicasse de materia, & forma sacramenti Ordinis.

SECTIO VI.

Quæ mutatio materia, aut forma nocet valori Sacramenti.

104.
De substantiali mutatione materia non est difficultas.

Circa mutationem materiae non est difficultas: Omnes enim consentiunt, illam mutationem tollere valorem sacramenti, quæ opponitur cum materia à Christo instituta quo ad substantiam; quæ verò solum opponeretur accidentaliter, non destrueret valorem. Sic aggressa non posset validè consecrari, posset tamen vinum purum, vel panis fermentatus, licet Christus in vino limphato, & pane azymo consecraverit, quia sunt circumstantiæ accidentales, quod sit panis azymus, vel vinum purum, vterque enim est panis, & vtrumque est vinum humano modo simpliciter, & absolute. Duo tamen sunt in hoc aduertenda. Primum est, non intelligi mutationem accidentalem illam omnem, vel solam, quæ non versatur circa mutationem eiusdem speciei substantialis; nec mutationem substantialem omnem illam, quæ versatur circa aliam speciem physicam: nam vinum album & rubrum differunt fortasse specie physica, contritio etiam & attritio, quæ sunt materia proxima in sacramento Pœnitentiæ,

Duo notanda, primum quid intelligatur per mutationem accidentalem & substantialem.

sicut & satisfactio facta per ieiunium, aut per elemosynam, & tamen hæc varietates non sunt substantiales, sed accidentales in ordine ad sacramenta; è contra verò panis, & massa cruda non differunt fortasse specie substantiali, & tamen est varietas substantialis in ordine ad sacramentum, quia vnitatis, vel mutatio materiae in ordine ad sacramentum, non tam attenditur secundum entitatem physicam, quam secundum vnitatem humanam, ita vt in ordine ad vsus humanos, & pro vt sub tali nomine vsurpatur, sit notabilis varietas, ita Suarez cum aliis, in præsentis disput. sect. 4. §. vt verò distinguamus.

Suarez.

Secundò tamen adiungendum videtur, vix posse reperiri circumstantiam aliquam, ratione cuius dici posset fieri mutationem accidentalem in materia vel forma sacramentorum respectu institutionis Christi: nam illa exempla, quæ adduci solent mutationis accidentalis, vt si vinum sit rubrum, vel album, si panis sit fermentatus, & similes; si rectè considerentur, non sunt nec accidentaliter quidem alienæ à Christi institutione: Christus enim pariter instituit vtrumque panem, & vtrumque vinum pro materia, quia alioquin peccarent Græci consecrando in fermentatos; & idem dicere possumus, de mutationibus accidentalibus in forma sacramenti; nam si in consecratione panis, omitratur particula *enim*, non erit nec accidentaliter contra Christi institutionem: neque enim Christus præcepit illius particulae prolationem, alioquin peccassent multi Patres, qui sine illa particula consecrabant, vt constat ex liturgiis antiquis. Quando ergo dicimus, alioquin mutari formam, vel materiam solum accidentaliter, debet intelligi, quod mutatio sit materiae, facta comparatione ad vnum, vel ritum communem nostræ Ecclesiæ, cui se accidentaliter opponeret, qui ommitteret, v.g. particulam *enim*, vel particulam illam, *ego*, in forma absolutionis, vel aliud simile. At verò respectu Christi vix inuenitur aliquid, quod à Christo fuerit determinatè institutum ex parte materiae, vel formæ sacramentorum, quod non pertineat ad valorem, & substantiam sacramenti, vt consideranti patebit.

105.
Secundum notandum.

Mutatio accidentalis sit respectu ritus communis nostræ Ecclesiæ, non tamen respectu institutionis Christi.

Hoc supposito, duplex regula solet communiter tradi pro dignoscendis mutationibus, quæ in forma destruant valorem sacramenti, & illis quæ valorem non destruant. Prima regula est: mutatio illa, siue per additionem, siue per ablationem, siue alio modo fiat, quæ non corrumpit verum sensum formæ, non tollit valorem sacramenti. Secunda regula est, mutatio quouis modo facta, corrumpens verum sensum formæ, semper destruit valorem sacramenti; ita Vasquez in præsentis disput. 129. cap. 7. in fine, cum aliis communiter, qui re ipsa idem sentiunt, licet in modo applicandi prædictas regulas ad casus particulares dissentire videantur.

106.
Duplex regula pro dignoscendis mutationibus. Prima regula quando non mutatur sensus formæ. Secunda contraria. Vasquez.

Tota ergo difficultas est in reducendis his regulis ad praxim, vt dignosci possit, quando mutatio facta in verbis corrumpat, vel non corrumpat sensum requisitum formæ; iuxta quas oportebit sigillatim examinare alias regulas magis particulares, quæ communiter solent assignari. Primum ergo inferitur, mutationem vnius vocis in aliam reincidentem eundem sensum non nocere. Potest autem hoc multipliciter accidere. Primum secundum totam dictionem integram, & tunc si fiat in nomina synonyma, valet sacramentum, vt si pro illo verbo *absolue* dicatur, *Ego tibi remitto peccata tua*, si autem dubium sit, an sint voces æquivalentes, dubius etiam erit valor sacramenti, vt si in forma Baptismi dicatur, *Ego te baptizo in nomine genitoris, geniti, & procedentis*, &c. Hinc fit, valere etiam sacramentum, licet pro voce vnius

107.
Varia præcepta harum regularum.

Prima præcepta mutatio vnius vocis in aliam reincidentem eundem sensum idque sit duobus modis, primus modus cum mutatur integra.

secraret: si verò illud *hic*, ponat tanquam pronomen ex ignorantia, mutando genus neutrum in masculinum, verè consecrat, quia non procedit ex errore destruentem verum sensum formæ. Et ideo etiã Græci in exemplis positus validè baptizant, & consecrant, quia per illum errorem, quem intendunt intro ducere, non tollunt verum, & debitum sensum formæ, quam proferunt. Quæ regula vera quidè videtur, indiget tamen expositione, vt videamus an ab iis auctoribus benè applicetur ad casus particulares.

115. Infero ergo septimò, falsum esse id, quod aliqui videntur docere, scilicet, quoties in forma sacramenti Minister cogitat, aliquid non esse de essentia formæ, quod tamen reuera est de eius essentia, etiam si id dicat, non conficere sacramentum. Ita videntur docere Paludanus, Durandus, & Adrianus apud Henriquez *lib. 1. de Sacrament. in genere, cap. 9. n. 12.* vbi affert alios idem à fortiori dicentes, quando aliquis dicit tanquam partem essentialem, illam, quæ reuera non pertinet ad essentiam: fundamentum autem vtrorumque potest esse, quia illa tunc videtur applicare vtramque formam, nam illa, quæ existimat esse formam, & applicat vt formam, non est forma completa in primo casu: vel illam, quæ est verè forma, non applicat tanquam formam completam, sed vt partialem, vt in secundo casu.

116. Vtraque tamen sententia falsa est, & contra praxim totius Ecclesiæ: redderentur enim dubia ferè omnia sacramenta, quæ enim forma est in sacramentis, de qua non sint opiniones apud Theologos, in quibus verbis essentialiter consistat, sic de forma absolutionis dubitant, an illa verba à peccatis tuis, pertineant ad eius essentiam: de forma consecrationis dubitant aliqui de illis verbis, *noni & æterni Testamenti*, &c. de materia, & forma vnctionis negant aliqui, omnia adhiberi solita pertinere ad essentiam sacramenti; in sacramento Ordinis vidimus supra, plures negare impositionem manus in Diaconatu, & verba illa, *Accipe Spiritum sanctum*, &c. pertinere ad essentiam, alios id affirmare; in sacerdotio item prima impositio manus censetur à multis esse extra essentiam, alij dicunt contractum physicum calicis & patenæ requiri essentialiter, alij id negant. In tanta itaque sententiarum varietate, si minister opinatur esse, id de essentia, quod reuera non est, vel è contra, quis vnquam dicat, sacramentum non esse validum. Non ergo regulandus est valor sacramenti iuxta priuatam opinionem Ministri, sed iuxta veritatem; nam cum illa priuata sententia semper adest in Ministro, & in suscipiente, intentio generalis conficiendi, vel suscipiendi illud sacramentum, nec limitatur ad illum solum actum, què existimat esse essentialem. Denique sic nemo dixit, Sacerdotes Græcos non consecrare validè, eo quod existiment illa etiã verba, *Quod pro vobis traditur*; pertinere ad essentiam consecrationis; illi autem auctores debent explicari in eo sensu, quod scilicet, si Minister ita alligaret suam intentionem ad illa verba vt nollet nisi per illa verba sacramentum conficere, vel nollet per illa, quæ reuera sufficiunt, conficere totaliter, tunc sacramentum non valeret: hæc tamen intentio cum tali exclusionem nec in hæreticis quidem reperitur, ne dum in Catholicis. Similiter intelligendus est S. Thomas in *presenti art. 8.* dum ait, si quis intendat per huiusmodi additionem alium ritum inducere, qui non sit ab Ecclesia receptus, non videtur perfici sacramentum, quia non videtur, quod intendat facere id quod facit Ecclesia. Vbi S. Thomas non negat vniversaliter valorè sacramenti cum intentione inducendi nouum ritum, sed arguitiue infert probabiliter defectum debitæ intentionis, quoties minister

Modus explicandi supra dicitur Auctores.

S. Thom.

videns aliquid esse contra ritum Ecclesiæ, & contra eius intentionem, adhuc vniversaliter vult opponi Ecclesiæ, tunc enim credibile est, eum non habere intentionem requisitam faciendi quod facit Ecclesia. Cæterum in rigore adhuc posset habere intentionem faciendi quod fecit Christus, & validè operaretur; hoc tamen difficile continget, & ideo S. Thomas dicit, non videtur perfici sacramentum.

Infero octauò contra Sotum in *4. dist. 1. q. 1. art. 8. in fine*, illam formam Baptismi, *Ego te baptizo in nomine Filij, & Patris, & Spiritus sancti*, non vitare sacramentum, etiam si minister intenderet errorem inducere quod filius esset principium Patris. Nam ille error per talia verba communiter non significatur, imo eo ipso, quod nominatur Pater, & Filius significatur Filius procedere & nasci ex Patre, non verò è contra. Eodem modo displicet quod Pater Valquez in *presenti, n. 104.* dicit non fore validum sacramentum sub illa forma. *Ego te baptizo in nomine Patris omnipotentis, & Filij sapientis, & Spiritus sancti Paracleti.* si minister ideo prædicata illa tribueret Personis, quia existimaret re ipsa non esse communia, sed propria singularium. Hoc, inquam, non placet, propter eandem rationem, quia ille error mente habitus non declaratur sufficienter per illa verba, quæ in communi loquendi modo id non significant; ergo si aliunde haberet debitam intentionem faciendi sacramentum, & significandi quod verba significant, non minus faceret Baptismum validum, quam hæreticus consecrans hostiam, & existimans, per illa verba non significari realem præsentiam Christi, sed mysticam, & repræsentatiuam; habens tamen intentionem faciendi, quod Christus iussit; hic enim proculdubio consecrat, quia per verba nullo modo significat suum errorem. Sic ergo in nostro casu, si minister habeat debitam intentionem: nam si ipse peccet etiam in intentione debita significandi, nolens significare, Patrem sapientem, sed Patrem, qui non sit sapiens, iam tunc nihil faceret, non ex defectu verborum, sed ex defectu intentionis, sicut si consecrans non haberet intentionem significandi veram præsentiam corporis Christi, per illud verbum, *est*, sed solum improprium, & secundum figuram, non consecraret; nos tamen loquimur, quando ex parte intentionis adest intentio faciendi, quod Christus iussit, & adest simul error in mente, quem errorem vt ostendat esse in sua mente, vitur illis verbis, tunc enim dicimus, nihil obitare valori sacramenti, nam error manet solum in mente, nec verba illum sufficienter significant, quare nec ille esset hæreticus externus, nec incurteret censuram, quia licet voluerit manifestare exterius suum errorem, non tamen est vsus signo sufficienti ad illum manifestandum.

Dices, ergo si aliquis baptizaret in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, volens introducere hunc errorem, quod scilicet in diuinis non sit filius, sed filia, adhuc validè baptizaret, quia reuera nullus audiens illa verba, intelligeret talem errorem, sed existimaret, prolata esse eo modo propter lapsum linguæ, vel ignorantiam; & tamen Pontifex Zacharias sæpe citatus dicit, formam illam non fore validam, si per illam minister intendebat introducere aliquem errorem, vel hæresim. Respondetur negando sequelam, quia in eo casu verba non retinerent ex parte proferentis veram significationem, non enim vellet significare id, quod Christus, & Ecclesia volunt significare, sed aliud diuersum, nempe filiam; requiritur autem ad valorem formæ, & quod significet id quod Christus voluit, quantum est ex parte verborum, hoc est, quod sint apta de se ad id significandum,

117. Sotus. Oportet præterea.

Valquez. Displicet quod hic dicit Valquez.

118. Infantia.

Dimittit.

ficandum, & quod id etiam significant ex parte proferentis, qui hoc ipsum intendit significare, sine hoc enim non est locutio, nam Plitacus etiam proferre verba, quæ de se aliquid significant, & tamen non loquitur, quia non intendit per verba illud significare. Similiter ergo in eo casu forma illa non esset locutio significans in ratione locutionis id, quod Christus voluit, cum Minister non proferat verba ad id significandum, sed aliud.

Quid dicendum, quando Minister errat circa vocis significationem.

119. Circa hoc tamen potest vterius dubitari: an sicut non obest valori sacramenti error priuatus circa eius effectum quando adest intentio generalis faciendi verum sacramentum iuxta sensum Ecclesiæ; sic etiam non obest error priuatus circa significationem vocum, quando adest intentio generalis significandi id, quod Ecclesiæ vult, & Christus significauit, v. g. sicut Episcopus ordinans, & intentionem habens conferendi Characterem per aliquam actionem, in qua verè non confertur, sed in alia, adhuc confert verum Ordinem ex vi alterius intentionis & voluntatis generalis conferendi verum ordinem iuxta mentem Ecclesiæ: an sic etiam minister falsè existimans, v. g. illud pronomen, *Hic*, in consecratione calicis esse aduerbium locale, atque ideo quando dicit, *Hic est calix*, &c. intendens significare præsentiam localem sanguinis Christi, possit inquam valde consecrare, ex vi voluntatis generalis faciendi verum sacramentum, & proferendi voces in vero earum sensu.

Declaratur
quæstio exem-
pla.

120. P. Valquez in præfati num. 102. videtur vniuersaliter supponere, quod intentio vniuersalis faciendi, quod facit Ecclesiæ, non sufficit, si in particulari minister velit aliud significare per illud verbum, per quod alias potest verum sensum significare. Et fundamentum potest esse, quia verba formæ sunt vera locutio, qua minister humano modo loquitur, loqui autem est manifestare sensa interna, ergo manifestant id, quod loquens habet in mente; si ergo in mente habet conceptum, v. g. præsentiam localis solius, illa sola præsentia significatur per vocem, *Hic*, quando Sacerdos illa voce vitur cum illa intentione priuata, & per consequens non loquitur in vero sensu, sed in alio, quem Christus non intendit.

121. Et confirmatur, quia si ego dem alicui orationem Latinam recitandam, in qua sint aliqua hæreses, ipse autem ignarus linguæ Latinæ eam recitet, existimans se aliquid aliud pium, & sanctum per illas voces significare, nemo dicet, quod iste homo sit hæreticus externus, non enim confertur loqui ea obiecta, quæ ipse ignorat, licet in consulo velit dicere id, quod continetur, & significatur per illas voces; ergo ad locutionem humanam non sufficit illa intentio generalis, si postea in particulari, quando aliquis loquitur, existimat se de alio obiecto diuerso loqui, & illud vult significare.

122. Cæterum adhuc mihi verius est, sufficere illam intentionem generalem dicendi illas voces, & significandi per illas id, quod Ecclesiæ intendit significare, nec per errorem priuatum, aut priuatam voluntatem minus efficacem retractari illam priorem, aut impediri valorem sacramenti. Quod quidem probari potest ex praxi, quam omnes vt veram & solidam amplectuntur. Quando Sacerdos, v. g. à principio Missæ habuit intentionem consecrandi alias particulas cum hostia, & postea tempore consecrationis illarum immemor intentionem suam dirigit solum ad hostiam, quam habet in manibus, omnes tamen fatentur par-

ticulas etiam in pyxide inclusas manere consecratas ex vi prioris intentionis non reuocatæ: Ex qua doctrina arguitur ad nostrum casum, nam quando Sacerdos dirigit suam intentionem ad hostiam solum, quam habet in manibus, habet intentionem loquendi de illis speciebus, quando dicit, *Hoc est*, designat enim per illud pronomen, *Hoc*, species illius, de quo loquitur, & tamen omnes fatentur, sacerdotem per intentionem præcedentem non reuocatam consecrare etiam particulas; ergo loquitur etiam de illis, non enim potest consecrare, nisi illam materiam, quam demonstrat per illud pronomen, *Hoc*; ergo sufficit illa intentio prior loquendi de illis ad hoc, vt postea de illis loquatur, etiam si tunc non dirigit suam locutionem, nisi ad hostiam, quam in manibus tenet, ergo similiter sufficit intentio illa generalis prior significandi per illa verba id, quod Christus, & Ecclesiæ intelligunt, ad hoc vt postea illud reuera significet, licet ipse tunc actu cogitet de alio obiecto diuerso, & ad illud dirigit significationem, per hoc enim non tollitur prior intentio, quæ semper manet virtualiter, quamdiu non retractatur.

Vnde ad fundamentum cõtrarium facile respondetur, illam intentionem priorem supra explicaram sufficere, vt minister per illa verba dicatur loqui, & exprimere verum sensum verborum, licet ipsum actu non concipiat; sufficit enim illum saltem in consulo prius concepisse, & voluisse eum significare, quicumque ille esset, licet illum non intelligat, nec sciat, sed potius credat oppositum sensum contineri; Pone enim, quod ab aliquo infideli, & ignaro linguæ Latinæ perat alius morti proximus baptizari, scilicet, quod effundat aquam, & proferat talia verba Latina, cum intentione faciendi id, quod facit Ecclesiæ Christiana. Certè, si ad sit talis intentio, Baptismus erit validus, licet baptizans, nullo modo intelligat, quid significant illa verba, ergo loquitur verè dum illa verba proferat, licet omnino ignoret sensum, sufficit enim velle in consulo exprimere sensum in illis latentem, quicumque ille sit; ergo similiter, licet ipse existimet, aliquid aliud significati per illa verba, & intendat actualiter hoc ipsum significare, adhuc exprimet verum sensum, si habet aliam intentionem generalem, & magis efficacem proferendi ea verba in vero eorum sensu, quicumque ille sit.

Ad confirmationem respondetur, illum in eo casu non fore Hæreticum, quia ad hoc non sufficit vt-cumque proferre hæreses, sed requiritur etiam, quod illas proferat scienter, vel saltem culpabiliter, cum videat, in illis verbis contineri aliquod hæresis periculum. Tunc autem neutrum inuenietur, & ideo nõ incurreret censuram: tum quia ad hoc requiritur etiam assensus internus ad hæreses, qualis tunc non daretur; tum etiam, quia nesciret, se proferre verba hæretica, vt dictum est. Quare, etiam si interius esset hæreticus, si tamen proferret verba hæretica cum illa generali intentione ignarus inuincibiliter, quod illa verba essent hæretica, adhuc non incurreret censuram, quia quoad hæresim externam non operaretur culpabiliter, sed inculpabiliter, licet reuera propter illam intentionem generalem verè diceretur, quod etiam exterius protulisset, & loquutus fuisset vt hæreticus. At verò ad valorem sacramenti non attenditur, quod minister culpabiliter loquatur, sed solum quod loquatur cum sufficienti intentione loquendi, quæ in casu nostro verè reperitur.

De verbis adiunctis, an nocent Sacramento.

Infero vltimò, quid dicendum sit de verbis, quæ adiunguntur formæ? De quibus regula vniuersalis est, quod si additio sit alicuius non destructis debitum,

123.

Respondetur
ad fundamentum
ratiõ Valquez.

Confirmatur
exemplo.

124.

Respondetur
ad confirma-
tionem Val-
quez.

125.

Vltima præ-
xis de verbis
adiunctis for-
ma Regula
vniuersalis.

debitum, & verum sensum formæ, sacramentum validum est, vt si dicatur, *Ego te baptizo in nomine Patris omnipotentis, & Filij vnigeniti, & Spiritus sancti Paracliti*. Si autem id, quod additur, destruat legitimum sensum formæ requiritur, nocet valori, vt si dicas, *Ego te baptizo in nomine Patris maioris, & Filij minoris*, &c. tunc enim non inuocantur verus Pater, & Filius, sed ficti. Addunt Doctores, id verum esse etiam si additio fiat in fine formæ, vt si dicatur, *Hoc est corpus meum, quod pro vobis non tradetur*, aut, *non morietur*: nam tunc verba posteriora destruant verum sensum in prioribus, & faciunt, quod non sit sermo de vero corpore Christi, sed de alio, ita P. Vasquez in presenti, num. 106. Hoc tamen non caret difficultate, quia efficacia priorum verborum non videtur pendere à verbis posterioribus, nam de facto à Græcis adduntur illa verba, *quod pro vobis tradetur*, & tamen consecratio non differtur, sed fit statim, vbi primum proferuntur illa verba essentialia, *Hoc est corpus meum*, sicut apud Latinos etiam adduntur in consecratione calicis illa verba, *nomini & aterni testamenti, mysterium fidei*, &c. & tamen consecratio non differtur vsque ad finem, sed fit statim, vbi dicta sunt illa, *hic est calix sanguinis mei*; ergo efficacia priorum verborum non dependet ex veritate, aut falsitate verborum, quæ postea adiunguntur, & per consequens quamuis postea adiungatur, *quod pro vobis non tradetur*, adhuc priora verba habuissent effectum, quia alioquin debuissent semper expectari verba sequentia, vt hæc non corrumpant verum sensum verborum præcedentium.

128. *Infrantia.* Dices: ergo si aliquis consecrans diceret, *Hoc est corpus meum æreum*, adhuc consecratio esset valida, quia efficacia priorum verborum non dependet ab eo, quod postea adiungitur. Consequens autem videtur omnino falsum, & contra omnes Theologos, & contra S. Thomam in presenti art. 8. vbi aperte docet, non fore formam validam Baptismi, *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & B. Virginis*, si baptizans nimirum significet, se ita baptizare in nomine B. Virginis, sicut in nomine diuinarum personarum.

127. *Diluitur.* Resp. negando sequelam. Pro quo aduerte verba illa posteriora, quæ adiunguntur, posse dupliciter adungi: primo vt determinantia verba priora; secundo vt continentia virtualiter aliam diuersam propositionem, quæ continuatione sermonis connectitur cum præcedenti. Si hoc secundo modo adiungantur, sicut veritas priorum verborum non pendet ex veritate sequentium, sic nec eorum significatio; quare vbi primum absoluuntur priora verba, habent suum effectum, quia licet omitterentur posteriora, fuisset iam prolata aliqua propositio vera. Si autem primo modo adiungantur, & hoc ex intentione primaria proferentis, qui ab initio volebat talem propositionem proferte; tunc nec veritas, nec significatio datur vsque ad prolationem posteriorum, quia nondum est completa propositio, cum nondum sit prolatum eius integrum prædicatum. Hoc autem modo se habet qui dicit, *Hoc est corpus meum æreum*, apponit enim illud, *æreum*, tanquam partem prædicati eius propositionis, atque adeo restringit verba præcedentia, & reddit totam propositionem falsam. Primo autem modo se habent Græci, quando addunt, *quod pro vobis tradetur*; addunt enim illud, tanquam nouam propositionem distinctam à prima, & à qua veritas, & sensus prioris non dependet, vt notauit bene P. Suarez in fra disp. 60. sect. 1. nec enim sola continuatio sermonis, aut concatenatio vnus propositionis cum alia sufficit, vt tota concio sit vna propositio

Suarez.

indiuisibiliter significans; nam de facto in symbolo Apostolorum recitamus plures articulos fidei diuersos, quorum singuli habent suam veritatem, & sensum diuersum, licet connectantur simili modo, vt cum dicimus, v.g. *& in Iesum Christum filium eius, qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria virgine, crucifixus*, &c. ex quibus articulis, licet aliquis Hæreticus neget vnum illorum, non ideo dicit, totum symbolum esse falsum, sed solam illam partem; similiter ergo, licet diceret aliquis, *Hoc est corpus meum, quod non est crucifixum*, non ideo tota forma esset falsa, sed sola secunda pars, quæ negat Christi crucifixionem, non prima, quæ adstruit præsentiam corporis Christi. In quo sensu intelligitur S. Thomas supra adductus, quando dicit, formam illam Baptismi esse inuaidam, loquitur enim, quando Minister adiungit inuocationem B. Virginis, non tanquam propositionem nouam, sed tanquam partem prioris limitatam sensum illius, & explicantem prædicatum, quasi dicat, *Ego sum baptizans in nomine Trinitatis & B. Virginis*, vbi ly, *B. Virginis*, est pars prædicati, seu signum determinans illud prædicatum, *baptizans*, atque adeo pertinet intrinsecè ad eandem propositionem.

SECTIO VII.

Vtrum intentio Ministri intret ad componendum intrinsecè Sacramentum.

Supponimus ex dicendis infra disp. 8. requiri necessariò ad valorem sacramenti intentionem Ministri faciendi id, quod Christus instituit, explicitam, vel implicitam. Quo supposito, nunc quaerimus, an eiusmodi intentio sit aliquid extrinsecum, an verò requiratur tanquam aliquid intrinsecum, & componens partialiter sacramentum.

De hoc puncto non videntur Auctores agere, quare ex principiis, quæ tradunt, definiendum est. Et quidem pro vtraque parte videtur esse difficultas. Nam intentio solum videtur esse causa efficiens sacramenti, eaque deficiente, deficit sacramentum; non quia intentio sit pars sacramenti, sed quia sit causa efficiens, sine qua non datur sacramentum, atque ideo hanc partem videtur supponere P. Vasquez 2. tom. in 3. part. disp. 129. n. 39. Aliunde tamen obstat ratio grauissima: illud enim debet esse intrinsecum alicui composito, quo ablato, & manentibus omnibus aliis, non manet tale compositum; sed posita materia, & forma Baptismi, & omnibus aliis præter intentionem Ministri, non datur sacramentum; ergo illud, quod deerat, nempe intentio, erat aliquid intrinsecè componens sacramentum: alioquin nihil deesset intrinsecè, & per consequens, deficiente intentione, daretur totum esse intrinsecum sacramenti, atque adeo daretur sacramentum, quod nihil aliud est, nisi totum suum esse intrinsecum.

Recentiores aliqui, vt descendant intentionem non intrare ad componendum intrinsecè sacramentum, & respondeant ad hoc argumentum, dicunt, deficiente intentione, deficere præter intentionem aliquid aliud intrinsecè requisitum ad sacramentum, scilicet talem materiam, vel talem formam requisitam à Christo ad sacramentum: supponunt enim, Christum, quando instituit sacramentum Baptismi, v.g. non assumpsisse ad significandam gratiam omnes ablutiones possibles, nec omnes prolaciones verborum, sed ex omnibus possibiliibus determinasse mediam, vel quartam partem, & illam solum assumpsisse ad significandam gratiam

De verbis additis in fine formæ, an mutant sensum aliquando.

Affirmat Vasquez. Sed contra.

128.

Infrantia.

S. Thom.

127.

Diluitur.
Verba possunt dupliciter adungi.

Suarez.

128.

Supposito.

Intentio videtur esse aliquid extrinsecum.

Vasquez. Sed obstat ratio grauissima.

129.

Aliqui respondent huic rationi.